

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Cur loricae equitum hyacinthinæ describantur? Et qui super eos, habebant
loricas igneas, & hyacinthinas, & sulphureas. Sectio V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

Franc. Rib.

Tobia 8.

non displicet Francisci Riberae sententia in comment. huius loci existimantis, quod hic dicitur, quatuor Angelos, id est, Dæmones ligatos esse in Euphrate, ita ut verba sonant, accipiendum, cum id nihil absurdi contineat, quemadmodum Tobia 8. legimus Raphaellem apprehendisse Dæmonium Asmodæum, illudque in deserto superioris Aegypti religasse. Eodem igitur modo verisimile est quatuor quosdam præcipuos Dæmones religatos esse in flumine Euphrate: in eo autem potius, quam in quolibet alio flumine, quia Euphrates fluuius est Babylonis, quæ propter significationem confusionis ciuitas dicitur, impiorum habitationi Dæmonum accommodata.

III.

Hi igitur quatuor Satanæ Angeli soluendi sunt in fine mundi, maximumque Dæmonum inferiorum supra reprobos, quæ super equos infidentium exercitum collecturi ad bellum Ecclesiæ indicendum, qui exercitus propter potentiam equestris, propter multitudinem autem propemodum infinitam ducentorum millionum describitur: vnde non mirum, si tertia pars hominum ab eo dicatur occidenda, quæ tertiã partem non hominum in vniuersum, sed impiorum duntaxat esse probabile quidam existimant, in quos nimirum Deus eorum Dæmonum, & reproborum ministerio animaduertet. Etenim hoc ipso c. in 5. Angelo locustæ etiam solùm nocuisse dicuntur hominibus, qui signum Dei in frontibus suis non habebant: & confirmari adhuc potest ea sententia, quia hæc tertia pars est hominum in vniuersum, cum duæ reliquæ partes dicantur in impietate sua, & idololatria permâsuræ, sanè post illam interfectionem nulli iusti remanerent, qui fidem, & religionem tuerentur. Eorum verò equitum terror, quem omnibus iniicient, simul etiã in rebus gerendis celeritas in loriceis igneis declaratur: in hyacinthinis verò, id est, caelestis coloris simulatus veræ religionis cultus: denique in sulphureis scditas, & turpitudine morum, simul etiam inferni cruciatus, qui ipsos, & eorum sectatores manent, iuxta illud Psal. 10. Ignis, & sulphur, & spiritus procellarum, pars calicis eorum. Equi sunt ipsi impij, supra quos Dæmones equitabunt sicut & Christus super Apostolos equitare dicitur Abacuch 3. Qui ascendis super equos tuos, & quadriga tua saluatio. Horum igitur equorum capita tanquam leonum visa sunt propter summam crudelitatem, quæ in omne genus hominum grassabatur: caudæ verò in capita serpentium desinunt: quia vbi finis videbitur eorum crudelitati impositus, inde rursus noua mala replicabuntur. Itaque caudæ, id est, fines malorum capita erunt, id est, initia futurorum, quæ quoniã cum omnium, præcipue verò schismatum, hæresum, & idololatriæ veneno coniuncta erunt, idcirco tanquam serpentium apparuerunt: atque ex his iam sit perspicuum, quomodo horum equorum potestas in ore, & caudis posita memoratur. Denique reliquæ duæ partes impiorum, quæ supererunt (tertia enim, ut diximus, occidetur) in sua impietate persistent, neque pœnitentiam agent, sed adorabunt omnis generis Dæmonia, & ea omnia simulachra, quæ à Ioanne commemorantur.

Cur loriceæ equitum hyacinthinæ describantur?

Et qui sedebant super eos, habebant loriceas igneas, & hyacinthinas, & sulphureas

SECTIO V.

V M loriceæ equitum, id est, Dæmonum, & reproborum igneæ, & sulphureæ apparuerunt, in promptu est rationem afferre, ut ex his, quæ diximus, perspicuum relinquitur. Illud solùm merito aliquis querat, cur etiã hyacinthinæ describantur? videbitur enim hyacinthi caelestis species, & pulchritudo minime in Dæmonum armaturam conuenire. Sciendum est igitur hyacinthum & florem, & gemmam esse de gemma

Hyacinthus
flos & gemma est.

de gemma loquitur Plin lib. 37. hist. naturalis. cap. 9. vbi inter alia, *Multum*, inquit, *ab amethysto distat hyacinthus: differentia haec, quod ille emicans in amethysto fulgor violaceus, dilutus est in hyacintho. Primo quoque aspectu gratius, euanesceit antequam satiet, adeoque non implet oculos, ut pene non attingat, marcescens celerius nominis sui flore.* Hyacinthus flos est etiam coloris violacei, eumque auctore eodem Plinio li. 21. cap. 11. comitat. Et fabula duplex, luctum praefereus eius, quem Apollo dilexerat, aut ex Aiaci cruore editi, ita dicitur etibus venis, vt figura Graecarum literarum *Si* legatur inscripta: iraque hyacinthus tam gemma, quam flos coloris est caelestis, atque inde factum est, vt ad caelestia representanda adhibeatur: vnde est illud Cant. 5. *Manus illius ornatae aurea: plena hyacinthis.* Dicitur autem manus Christi plenae hyacinthis, id est, caelestium gratiarum gemmis, quas liberaliter in homines spargit. Eodem sensu accipi potest illud Ezech. 16. quod ad Hierusalem pulchrae feminae typo dicitur: *Calceauit hyacintho.* Verè enim iustus calceatus est hyacintho, id est, spe rerum caelestium, qua veluti calceamento munitus per asperitatem deserti huius vitae sine latione potest incedere, quod calceamento genus commendatur in sponsa Cant. 7. cum dicitur: *Quam pulchri sunt gressus tui in calceamentis, filia Principis.* Possimus etiã eum plerisque eo loco per hyacinthum exempla spiritualium, & caelestium virorum intelligere, quibus tunc nos calceamus, cum actionum nostrarum gressus operum, quae ipsi egerunt, consideratione munimus, praecipue verò virginum, quae peculiari ratione per hyacinthum accipi debent, eo quod virginitas maximè caelestis, ac Diuina sit: sicut etiam per ferrum, & as Martyres, & Confessores accipiuntur à nonnullis in benedictione illa, qua Moyses tribum Aser benedixit, Deut. 33. *Benedictus in filiis Aser, sit placens fratribus suis, & tingat in oleo pedem suum, & ferrum, & as calceamentum eius: sicut dies iuuentutis tuae, ita & senectus tua:* quanquam ad literam illud significatur fortem Aser, id est, portionem terrae illi attributam olei, ferri, & aris, vtque ad eod feracem fuisse, vt possent posterii Aser oleo pedem tingere, & ex ferro, atque are calceamenta conficere, eo quod multis metallorum fodinis abundaret.

Quoniam igitur hyacinthus caelestem colorem refert, inde factum est, vt quatuor illorum Angelorum equitatus loricas hyacinthinas habuisse dicatur, quoniam per hypocritam zelum fidei, & religionis simulabunt, nihilq; aliud se, quam amorem caelestium, & verum Dei cultum procurare. Sic enim Hypocritae solent sese, quantum possunt, ad Sanctorum vitam, & mores per simulationem effingere, ad gloriam, honores, opesque hoc artificio aucupandas. Quae conditio explicatur similitudine struthionis, Iob 39. cum dicitur. *Penna struthionis similis est pennae herodij, & accipitris:* quae vt melius intelligatur, sciendum est ex Plinio lib. 10. hist. natur. c. 1. struthio camelos Africanos altitudinem equitis equo insidentis excedere, celeritate vincere, ad hoc demum datis penis, vt currentes adiuuent, cetero non esse volucres, cum à terra non tollantur, vngulas iis ceruinis similes bisulcas comprehendendis lapidibus vtilis, quos in fuga contra insequentes ingerunt pedibus. Concoquendi sine delectu deuorata mira natura, nec minor stoliditas, etenim in tanta corporis altitudine, si collum frutice occultauerint, latere se putant, Oua in pretio sunt propter amplitudinem pro quibusdam habita vasis, & pennae ad galeas adormandas, quae omnia si expendantur, palam erit vix inueniri posse Hypocritarum illustriorem typum. Primò enim, vt obseruauit D. Gregor. lib. 31. Moral. capit. 6. quemadmodum struthio similitudinem pennarum habet accipitris, sed non volatur: & alas quidem ad volandum erigit, sed nequaquam se à terra volando suspendit, ita Hypocritae dum bonorum vitam simulant, imitationem quandam sanctae conuersionis habent, sed veritatem non habent:

Plinius.

Cant. 5. 14.

Liberaltas Christi erga homines. Ezech. 16. 10. Cant. 7. 1.

Deut. 33. 24.

Hypocritarum simulatio.

Iob 39. 16. Plinius.

D. Gregor.

volandi pennas habent per speciem, sed in terra repunt per actionem: alas per figuram sanctitatis extendunt, sed curarum secularium pondere pragrauati minimè à terra subleuantur. Secundò. Hypocritæ vngulas habent ceruinis similes, quia, quantum possunt, laborem subterfugunt, & persecutionis tempore, cum à charitate non vrgeantur, timidissimi sunt, & fugacissimi. Tertiò. Lapidibus insequentes petunt, quoniam si verbis laeestas, subito ex candescunt. Quartò. Si colla frutice occultauerunt, latere se reliquo putant corpore: quoniam Hypocritæ si colli inflexione humilitatem simulèt, & arrogantiam celent, perperam existimât reliquis omnibus actionibus latere posse: cum tamen ipsa se vitia intus latentia necessariò interdum prodant. Quam simulationem cauendam monuit Apostolus ad Colof. 2. *Nemo vos seducat volens in humilitate, & religione Angelorum*, id est, vt interpretatur D. Hieron. *Nemo sicca humilitate superbus, & Angelos se videre mentiens frustra se super homines iactet.* Denique struthionis pennæ aptæ sunt ad galeas adornandas, quoniam fallacia Hypocritarum figmenta, dum mentita sanctitate speciem virtutis exhibent, accommodata plerique interdum videantur ad honores, & tiaras Pontificias obtinendas.

Colof. 2.
D. Hieron.

Cur potestas equorum in ore, & caudis sita dicatur, & cur caudæ in capita serpentium desinant?

Potestas enim equorum in ore eorum est, & in caudis eorum: nam caudæ eorum similes serpentibus, habentes capita, & in his nocent.

S E C T I O VI.

P Rodigiosi sanè equi Ioanni apparuerunt, quippe qui capita habuerint leonina, caudas instar serpentium, & in serpentina capita desinentes, cætero corpore equina forma, ore ignem, fumum, & sulphur vomentes: quod monstri genus ad viuum exprimit Hæreticos, quibus quasi equis Dæmones insident. Illud tamen multò videtur mirabilius, quòd potissimum in caudis potestatem exerent, eaque haberent in serpentina capita desinentes. Igitur cur potestas equorū in ore, & caudis sita fuerit, ratione reddit Diuus Gregorius lib. 33. Moral. c. 28. super illa verba capituli 41. quæ de Leuiathan intelliguntur: *Portas vultus eius quis aperiet?* quo loco D. Greg. per portas vultus Leuiathan Hæreticos intelligit, quia per ipsos tanquam per portas quisque ingreditur, vt Leuiathan in potestatis suæ principatu videat, sicut è contrario Doctores sacri portæ Sion appellantur. Deinde quod sequitur, *Per gyrum dentium eius formido*, de secularibus potestatibus Hæreticorum fausticibus interpretatur. *Quis*, inquit, *istius Leuiathan dentes*, id est, magistris Hæreticos, non despiceret, si non eos per circuitum potestatum secularium terror munitet: duplicem enim calliditate agunt. Etenim quod ab Hæreticis magistris verbis blandientibus dicitur, hoc à Principibus eorum faustoribus gladijs ferocibus imperatur: quæ utrorumque actio in Ioannis Apocalypsi breui est sententia comprehensa, quæ dicitur: *Potestas equorum in ore, & caudis eorum erat.* In ore namque Doctorem scientia, in cauda vero secularium potentia figuratur: nam per caudam, quæ retrò est, huius seculi postponenda temporalitas designatur. Isti ergo equi, id est, nequissimis prædicatoribus vbique carnalium impulsu currentibus in ore, & in cauda potestas est: quia ipsi quidem peruersa suadenda prædicant, sed temporalibus potestatibus fultis per ea, quæ retrò sunt, se exaltant. Hactenus Gregorius. A quo eandem rationem mutuati sunt Haymo, & Ansbertus in hunc locū, illud addentes idcirco caudas in serpentiū capita desinere, ad eisdem nimirò impios Principes exprimendos,

In Hæreticis
tanquam in
equis Dæmones
insident.
D. Gregorius
lib. 41. f.

Hæretici secularium
Principum
potentia fultis.

Haymo.
Ansbert.